

DANMARKS STATISTIK

STATISTISKE MEDDELELSER

FJERDE RÆKKE NIENDE BIND

FJFRDE HÆFTE

COMMUNICATIONS STATISTIQUES 4ME SÉRIE TOME 9 4ME LIVRAISON

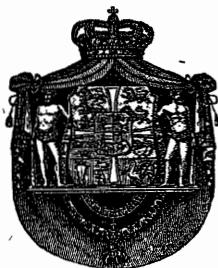

HØSTEN I DANMARK I AARET 1900

RÉCOLTES EN DANEMARK 1900

UDGIVET AF STATENS STATISTISKE BUREAU

PUBLIÉ PAR LE BUREAU DE STATISTIQUE DE L'ÉTAT

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1901

F o r o r d.

Avant-propos.

Den foreløbige Redegørelse for Høstens Udfald i 1900 udkom i November Maaned f. A. og findes i «Statistiske Meddelelser», Fjerde Række, 7de Bind (VI). Nærværende Opgørelse af Høstudbyttets Mængde og Værdi er foretaget paa sædvanlig Maade, idet der fra hvert af Landets By- og Sogneraad er indhentet Oplysning om det gennemsnitlige Udbytte pr. Td. Land af de forskellige Sædarter m. m.; Foldtallene ere derefter multiplicerede med Tallene for de til de paa-gældende Afgrøder anvendte Arealer. Med Hensyn til disses Størrelse er man gaaet ud fra den i Sommeren 1896 stedfundne Arealopgørelse for de enkelte Byer og Sogne. En ny Arealopgørelse vil finde Sted i indeværende Sommer, hvor der navnlig vil blive taget Sigte paa Fremskaffelsen af Oplysninger vedrørende Høstarealerne, til Brug ved det kommende Femaars Høststatistik.

Med Hensyn til Høstudbyttet for de foregaaende Aar skal man for Aarene 1875—96 henvise til «Statistiske Meddelelser», Fjerde Række, 2det Bind (III), der, under Hensyntagen til de fra Tælling til Tælling skete Forandringer i Arealets Benyttelse, indeholder reviderede Tabeller for Høstudbyttets Mængde og Værdi for hvert af Aarene 1875—96; Høstudbyttet for 1897 findes offentliggjort i «Statistiske Meddelelser», Fjerde Række, 3die Bind, for 1898 i 5te Bind og for 1899 i 6te Bind.

Det for 1900 udsendte Skema til Udfyldning af Oplysninger om Gennemsnitsudbyttet af Høsten i 1900 pr. Td. Land er ganske i Overensstemmelse med det i de nærmest foregaaende Aar anvendte. Hvad Sammenligning med Fortiden angaar, har man i nærværende Hæfte hovedsagelig holdt sig til de to nærmest foregaaende Aar af Hensyn til den fra og med Aaret 1898 paabegyndte forandrede Værdiberegningsmaade for Høafgrøden.

Statens Statistiske Bureau i April 1901.

Marcus Rubin.

Høstudbyttet i 1900.

Produit de la récolte 1900.

Som Hovedresultat af den foretagne Beregning over Høstudbyttets Mængde og Værdi her i Landet i 1900 fremgaar det, at der blev indhøstet:

	Mængde quantité	Værdi valeur Kr.	pCt. af den samlede Værdi pct. de la valeur totale
af Hvede (<i>froment</i>)	912879 Tdr.	9,577906	3,00
- Rug (<i>seigle</i>)	5,054545 —	49,199132	15,39
- 2-radet Byg (<i>orge à 2 rangs</i>)	4,488281 —	41,301935	12,92
- 6-radet Byg (<i>orge à 6 rangs</i>)	1,294162 —	11,984252	3,75
- hvid Havre (<i>avoine blanche</i>)	8,209910 —	55,951145	17,51
- graa Havre (<i>avoine grise</i>)	2,005984 —	13,959083	4,37
- Blandsæd til Modenhed (<i>graines mélangées</i>)	2,918454 —	22,236159	6,96
- Boghvede (<i>sarrasin</i>)	118281 —	1,167484	0,37
- Ærter og anden Bælgsæd (<i>légumes à cosse</i>)	102466 —	1,168306	0,37
- Kartofler (<i>pommes de terre</i>)	5,910048 —	20,485588	6,41
- Sukkerroer (<i>betteraves à sucre</i>)	7,642559 Ctn.	5,961195	1,86
- Cikorierødder (<i>racines de chicorée</i>)	203590 —	254490	0,08
- Gulerødder (<i>carottes</i>)	2,452162 Tdr.	2,828994	0,88
- Runkelroer (<i>betteraves</i>)	16,372939 —	18,806823	5,89
- Andre Foderroer (<i>autres racines fourragères</i>)	18,131398 —	13,986317	4,38
- Raps (<i>colza</i>)	6385 —	118303	0,04
- Humle (<i>houblon</i>)	4683 Ctn.	234150	0,07
- Tobak (<i>tabac</i>)	3339 —	68450	0,02
- Agerhø (<i>trèfle et herbes</i>)	1,316670 } Læs à	25,792832	8,07
- Enghø (<i>foin</i>)	1,233118 } 1000 Pd.	24,494706	7,66
Tilsammen		319,577250	100,00
- Halm	5,726119 { Læs à 1000 Pd. }	56,283801	
		375,861051	

Medregnes Halmen, bliver altsaa Høstudbyttets Totalværdi for Aaret 1900 ca. 376 Mill. Kr. Fraregnes Halmen — der nedenfor vil blive omhandlet særskilt —, var Værdien ca. 320 Mill. Kr. Af dette Beløb faldt paa Sædafgrøderne 64,7 pCt., paa Rodfrugterne 19,5 pCt., paa Handelsplanter som Raps, Humle og Tobak 0,1 pCt., paa det samlede Høudbytte 15,7 pCt.

Det egentlige Høstudbyttes Fordeling i de enkelte Amter — for hver Afgrøde for sig — fremstilles i den efterfølgende Tabel (S. 8—13):

Tabel I. Høstudbyttets Mængde og Værdi i Danmark
Quantité et valeur du produit de la récolte en Danemark

Amt <i>bailliage</i>	Hvede <i>froment</i>		Rug <i>seigle</i>		Byg, 2-radet <i>orge à deux rangs</i>		
	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	
Københavns	19709	206550	268916	2,519743	218405	1,989670	
Frederiksborg	5899	61822	263263	2,466774	229377	2,089624	
Holbæk	62824	658395	354018	3,319813	532415	4,854809	
Sorø	64189	672701	307912	2,885136	423412	3,857283	
Præstø	115314	1,202419	286074	2,680513	438485	3,994598	
Bornholms	16294	170763	93546	879332	72323	661755	
Maribo	278907	2,939951	191651	1,878235	532857	4,937249	
Svendborg	101237	1,060963	266289	2,548386	381654	3,549382	
Odense	95980	1,005870	336262	3,218027	403887	3,756149	
Øernes Amter Iles	1900 1899 1898	760353 776609 628673	7,979434 8,424156 7,621263	2,367931 2,231523 1,984864	22,395959 23,546179 20,048230	3,232815 3,127012 3,062236	29,690519 32,122034 29,645774
Vejle	63802	668645	296984	2,922374	183679	1,719347	
Aarhus	44895	470499	328982	3,128619	332498	3,082257	
Randers	32236	337833	325033	3,091064	280841	2,603396	
Aalborg	1464	15343	300408	2,975096	137110	1,243980	
Hjørring	3414	35779	325553	3,288085	88890	825788	
Thisted	997	10449	147146	1,484907	58525	527943	
Viborg	1726	18088	343309	3,342627	134397	1,230217	
Ringkøbing	688	7210	375661	3,966980	22035	206027	
Ribe	3304	34626	243538	2,603421	17491	172461	
Jyllands Amter Jutland	1900 1899 1898	152526 148993 128727	1,598472 1,613594 1,555023	2,686614 2,418749 2,101515	26,803173 26,186721 21,794083	1,255466 1,201687 1,252011	11,611416 12,090454 11,630778
Danmark Danemark	1900 1899 1898	912879 925602 757400	9,577906 10,037750 9,176286	5,054545 4,650272 4,086379	49,199132 49,732900 41,842313	4,488281 4,328699 4,314247	41,301935 44,212488 41,276552

amtsvis 1900, for Landets Hoveddele 1898—1900.

par bailliage 1900, principales parties du pays 1898—1900.

Byg, 6-radet <i>orge à six rangs</i>		Havre, hvid <i>avoine blanche</i>		Havre, graa <i>avoine grise</i>		Blandsæd <i>graines mélangées</i>	
Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>
194181	1,768989	353295	2,409472	3030	20665	87423	662666
51173	466186	357383	2,437352	1892	12903	124827	946189
44723	407465	459593	3,132923	3686	25139	170153	1,289955
23089	210340	408515	2,786072	2182	14881	242561	1,838612
23290	212172	419653	2,862033	2139	14588	275548	2,088654
18197	166503	138574	900731	6835	44428	113688	839017
8203	75855	353261	2,351138	4404	29287	203871	1,530674
36842	342631	441464	2,940150	2403	16004	276020	2,081191
20646	192008	484767	3,228548	6362	42371	342008	2,578740
420344	3,842149	3,416505	23,048419	32933	220266	1,836099	13,855698
381824	3,894410	3,242028	22,514476	32642	223959	1,762630	14,144962
362314	3,473175	3,416285	23,782244	33207	229091	1,791084	14,054931
119178	1,127058	710276	4,989953	117756	839593	180592	1,417503
8750	81113	841088	5,694165	63523	430051	132613	1,007859
13773	127676	816134	5,525227	13626	92248	82642	628079
93247	855187	526292	3,507659	205008	1,367074	85311	641840
150736	1,400337	286841	1,976334	391987	2,700790	210458	1,618422
124222	1,123267	522528	3,535669	139915	946902	89568	672349
124825	1,129957	553126	3,690135	433558	2,877432	73967	553264
117431	1,097980	220786	1,620569	420209	3,084334	145506	1,165503
121656	1,199528	316334	2,363015	187469	1,400393	81698	675642
873818	8,142103	4,793405	32,902726	1,973051	13,738817	1,082355	8,380461
784638	7,753084	4,318528	30,333948	1,797666	12,793479	987855	7,961483
862535	7,956838	4,970728	34,020512	2,085057	14,127970	1,111261	8,612035
1,294162	11,984252	8,209910	55,951145	2,005984	13,959083	2,918454	22,236159
1,166462	11,647494	7,560556	52,848424	1,830308	13,017438	2,750485	22,106445
1,224849	11,430013	8,387013	57,802756	2,118264	14,357061	2,902345	22,666966

Tabel I (fortsat). Høstudbyttets Mængde og Værdi i
Quantité et valeur du produit de la récolte en Danemark par

Amt <i>bailliage</i>	Boghvede <i>sarrasin</i>		Ærter og anden Bælgsæd <i>légumes à cosse</i>		Sukkerroer <i>betteraves à sucre</i>	
	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Centner <i>p. 50 kilos</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>
Københavns	162	1596	5997	68306	7350	5733
Frederiksborg	264	2600	2845	32405	700	546
Holbæk	576	5673	7129	81199	"	"
Sorø	312	3073	8073	91951	4350	3393
Præstø	618	6087	15059	172784	1,134660	885034
Bornholms	48	473	4213	47902	"	"
Maribo	230	2266	23922	272515	4,240750	3,307785
Svendborg	1527	15041	9247	105323	276041	215312
Odense	2933	28890	5111	58214	1,945525	1,517510
Øernes Amter Iles	{ 1900 1899 1898	{ 65699 53721 44852	{ 81596 90783 92034	{ 930599 1,049458 1,044693	{ 7,609376 6,601694 5,500014	{ 5,935313 5,083305 4,290011
Vejle	9864	94911	3157	35958	27983	21826
Aarhus	8372	82464	3565	40605	3000	2340
Randers	3980	39203	2080	23691	1000	780
Aalborg	3469	34170	1278	14556	"	"
Hjørring	210	2069	685	7802	"	"
Thisted	234	2305	4070	46357	"	"
Viborg	15823	155857	1744	19864	700	546
Ringkøbing	22343	225217	1983	22586	"	"
Ribe	47316	465589	2308	26288	500	390
Jyllands Amter Jutland	{ 1900 1899 1898	{ 1,101785 757518 632422	{ 20870 19733 21091	{ 237707 227597 239384	{ 33183 32515 32200	{ 25882 25037 25116
Danmark Danemark	{ 1900 1899 1898	{ 1,167484 811239 677274	{ 102466 110516 113125	{ 1,168306 1,277055 1,284077	{ 7,642559 6,634209 5,532214	{ 5,961195 5,108342 4,315127

Danmark amtsvis 1900, for Landets Hoveddele 1898—1900.

bailliage 1900, principales parties du pays 1898—1900 (suite).

Cikorierødder <i>racines de chicorée</i>		Gulerødder <i>carottes</i>		Runkelroer <i>betteraves fourrag.</i>		Andre Foderroer <i>autres racines fourragères</i>	
Udbytte Centner <i>p. 50 kilos</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>
1750	2188	57093	65086	1,994980	2,274277	222880	169389
1250	1563	424565	484004	627949	715862	185495	140976
32460	40575	197915	225746	2,881458	3,289644	153175	116461
16070	20088	196700	224238	2,016565	2,298884	119275	90649
"	"	216340	246628	1,578426	1,799406	140350	106666
"	"	84265	96062	411790	469441	81501	61941
"	"	26585	30801	1,676270	1,940684	126840	98190
8525	10656	176522	204765	1,838552	2,132720	284280	221738
64710	80888	173405	201150	2,068310	2,399240	381475	297551
124765	155958	1,553390	1,778480	15,094300	17,320158	1,695271	1,303561
108120	123744	1,259689	1,609010	11,499344	14,756284	1,396535	1,193146
119249	131174	1,301025	1,559482	10,208936	12,320864	1,427757	1,152324
34178	42723	98186	115722	233680	274447	1,028330	807398
15200	19000	164197	190469	716965	831679	2,731654	2,103374
"	"	76230	88427	149343	173238	2,441275	1,879782
"	"	86420	97991	54080	61732	1,300643	981791
"	"	27972	32448	42606	49423	1,477135	1,137394
"	"	75130	84261	17260	19411	1,048830	787392
"	"	60770	69243	19700	22369	2,400855	1,818671
3500	4375	153052	179071	16515	19323	2,977935	2,322789
25947	32434	156815	192882	28490	35043	1,029470	844165
78825	98532	898772	1,050514	1,278639	1,486665	16,436127	12,682756
67210	80652	766275	956672	1,143528	1,450527	13,596231	11,271777
54525	59978	859743	997146	1,065405	1,246218	15,591161	12,004095
203590	254490	2,452162	2,828994	16,372939	18,806823	18,131398	13,986317
170330	204396	2,025964	2,565682	12,642872	16,206811	14,992766	12,464923
173774	191152	2,160768	2,556628	11,274341	13,567082	17,018918	13,156419

Tabel I (fortsat). Høstudbyttets Mængde og Værdi i
Quantité et valeur du produit de la récolte en Danemark par

Amt <i>bailliage</i>	Kartofler <i>pommes de terre</i>		Raps <i>colza</i>		Humle <i>houblon</i>	
	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Centner <i>p. 50 kilos</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>
Københavns	233590	798878	"	"	"	"
Frederiksborg	617201	2,110827	360	6743	"	"
Holbæk	248399	851946	1102	20640	"	"
Sorø	141221	482976	354	6631	84	4200
Præstø	54094	185002	360	6743	108	5400
Bornholms	161490	553911	90	1686	"	"
Maribo	63593	221214	520	9740	84	4200
Svendborg	143155	499611	1585	29687	636	31800
Odense	183693	641089	497	9309	3587	179350
Øernes	1800	1,846436	4868	91179	4499	224950
Amter	1899	1,544131	4960	84866	3193	247460
Iles	1898	1,381743	6024	100299	1696	110272
Vejle	261130	925447	"	"	63	3150
Aarhus	188818	657087	144	2697	16	800
Randers	289023	1,005800	768	14385	68	3400
Aalborg	931533	3,173527	129	1126	21	1050
Hjørring	350510	1,219775	30	562	"	"
Thisted	379521	1,285397	216	4046	"	"
Viborg	487885	1,667269	"	"	"	"
Ringkøbing	749364	2,630268	230	4308	"	"
Ribe	425828	1,575564	"	"	16	800
Jyllands	1900	4,063612	1517	27124	184	9200
Amter	1899	3,230545	1334	22825	169	13099
Jutland	1898	2,315016	1487	24758	77	5005
Danmark	1900	5,910048	6385	118303	4683	234150
Danemark	1899	4,774676	6294	107691	3362	260559
	1898	4,196759	7511	125057	1773	115277

¹⁾ Arealopgørelsen af 1896 (*emploi de la terre en 1896*).

Danmark amtsvis 1900, for Landets Hoveddele 1898—1900.

bailliage 1900, principales parties du pays 1898—1900 (suite).

Tobak tabac		Agerhe trèfle et herbes		Enghe foin		Den samlede Værdi (i Kroner) valeur totale en couronnes	Det til Høst- afgrøderne anvendte Areal ¹⁾ terrain y employé Tdr.Ld. tnx. de sol à 0,55 ha.
Udbytte Centner p. 50 kilos	Værdi Kr. valeur	Udbytte Læs à 1000 Pd. p. 500 kilos	Værdi Kr. valeur	Udbytte Læs à 1000 Pd. p. 500 kilos	Værdi Kr. valeur		
"	"	74753	1,459179	24941	486848	14,909235	132440
"	"	68680	1,340634	19280	376346	13,693356	130597
"	"	100819	1,968130	43378	846766	21,135279	184318
"	"	92759	1,810656	24045	469358	17,771122	152888
"	"	96001	1,873940	39415	769380	19,112047	174413
"	"	36879	698489	11986	227015	5,819449	55529
"	"	102956	1,986216	38476	743615	22,359615	188982
"	"	95516	1,848235	44320	857592	18,711187	167523
1855	38028	97379	1,884284	60920	1,178802	22,536018	195473
1855	38028	765742	14,869763	306761	5,955722	156,047308	} 1,382163
1659	32351	895450	18,423259	293491	6,031821	159,461855	
1852	35197	1,453099	29,347527	375511	7,581624	161,548003	
1484	30422	68671	1,385919	81113	1,637526	19,059922	200042
"	"	76239	1,489710	82238	1,606931	20,921719	219091
"	"	47000	918380	104927	2,050273	18,602882	208077
"	"	71464	1,374345	96986	1,862725	18,209192	235308
"	"	84222	1,666753	97089	1,921391	17,883152	231484
"	"	41838	811801	42999	835785	12,178241	121194
"	"	59424	1,143697	106183	2,035270	19,774506	235199
"	"	67615	1,398278	186028	3,847059	21,801877	266402
"	"	34455	734186	128794	2,742024	15,098451	198455
1484	30422	550928	10,923069	926357	18,538984	163,529942	} 1,915252
1400	27300	730990	15,099481	880718	18,381799	158,994543	
600	11400	1,023319	21,881960	997060	19,850919	166,383278	
3339	68450	1,316670	25,792832	1,233118	24,494706	319,577250	} 3,297415
3059	59651	1,626440	33,522740	1,174209	24,413620	318,456398	
2452	46597	2,476418	51,229487	1,372571	27,432543	327,931281	

Ved foranstaaende Tabels Værdiberegninger for de enkelte Afgrøder er følgende Fremgangsmaade anvendt: For Hvede, Rug, Byg, Havre, Ærter og Boghvede ere de paagældende Egenes Kapiteltakster lagte til Grund; endvidere er 1 Tønde Blandsæd regnet lig med $\frac{1}{3}$ Td. Byg + $\frac{2}{3}$ Td. Havre, 1 Td. Kartoffler sat lig med $\frac{3}{8}$ Td. Byg, 1 Td. Gulerødder og 1 Td. Runkelroer med $\frac{1}{8}$ Td. Byg, 1 Td. «Andre Foderroer» med $\frac{1}{12}$ Td. Byg. Dernæst er, paa Grundlag af Oplysninger fra det kgl. Landhusholdningsselskab, 1 Td. Raps regnet til en Værdi af 18 Kr. 73 Øre, 1 Centner Sukkerroer til 78 Øre (13 Øre for Affaldet), 1 Centner Cikorie-rødder til 1 Kr. 25 Øre, 1 Centner Humle til 50 Kr. og 1 Centner Tobak til 20 Kr. 50 Øre. For Høets Vedkommende har man, ligesom ved Værdiberegningen for de to foregaaende Aar, henholdt sig til de Oplysninger, man i sin Tid modtog fra den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Laboratorium for landøkonomiske Forsøg (jfr. «Statistiske Meddelelser», Fjerde Række, 5te Bind); ifølge disse kan man sætte 1 Læs Hø à 1000 Pd. (Agerhø saavel som Enghø) lig med en Foderværdi af 0,72 Td. Byg + 1,90 Td. Havre, og med disse Sædarters Kapitelstakster til Grund er derefter Høets Værdi i foranstaaende Tabel udregnet for hvert Amt. Endvidere er 1 Læs Halm à 1000 Pd., paa Grundlag af Oplysninger fra Forsøgslaboratoriet, sat lig 0,36 Td. Byg + 0,95 Td. Havre, altsaa til det halve af Høets Værdi.

Som Tabellen udviser, var i 1900 den samlede Høstværdi: paa Øerne 156,1 Mill. Kr., i Jylland 163,5 Mill. Kr. og for hele Landet 319,6 Mill. Kr. I 1899 var det samlede Høstudbytte 318,5 og i 1898: 327,9 Mill. Kr., saaledes at Høstudbyttet for Aaret 1900 var 1,1 Mill. Kr. større end i 1899, men 8,3 Mill. Kr. mindre end i 1898. I Femaaret 1893—97 var det gsntl. aarlige Høstudbytte 299,9 Mill. Kr., men paa Grund af Forskelligheder i Værdiudregningsmaaden, navnlig for Høets Vedkommende, hvorved der tillagdes dette en betydelig højere Værdi end nu, er en Sammenligning med de sidste Aars Udbytte ikke helt tilladelig. I ovenstaaende Tal er Halmudbyttet ikke medtaget; det vil, som

nævnt, blive gjort til Genstand for nærmere Omtale i Slutningen af Afhandlingen.

For at oplyse Aarsagerne til de stedfundne Forandringer meddeles nedenstaaende Tabel, der angiver saavel Mængde som Værdi for de enkelte Afgrøder i 1900, 1899 og 1898.

	Mængdeudbyttet			Værdiudbyttet		
	1900 Mill. Tdr.	1899 Mill. Tdr.	1898 Mill. Tdr.	1900 Mill. Kr.	1899 Mill. Kr.	1898 Mill. Kr.
Hvede	0,91	0,93	0,76	9,6	10,0	9,2
Rug	5,05	4,65	4,09	49,2	49,7	41,8
Byg, 2-radet.	4,49	4,33	4,31	41,3	44,2	41,3
— 6-radet.	1,29	1,17	1,22	12,0	11,6	11,4
Havre, hvid	8,21	7,56	8,39	56,0	52,8	57,8
— graa	2,01	1,83	2,12	14,0	13,0	14,4
Blandsæd	2,92	2,75	2,90	22,2	22,1	22,7
Boghvede	0,12	0,08	0,07	1,2	0,8	0,7
Bælg sæd	0,10	0,11	0,11	1,2	1,3	1,3
Kartofler	5,91	4,77	4,20	20,5	17,9	14,7
Sukkerroer	Mill. Ctnr. 7,64	Mill. Ctnr. 6,63	Mill. Ctnr. 5,53	6,0	5,1	4,3
Cikorierødder	0,20	0,17	0,17	0,3	0,2	0,2
Gulerødder	Mill. Tdr. 2,45	Mill. Tdr. 2,03	Mill. Tdr. 2,16	2,8	2,6	2,6
Runkelroer	16,37	12,64	11,27	18,8	16,2	13,6
Andre Foderroer	18,13	14,99	17,02	14,0	12,5	13,2
Raps	0,006	0,006	0,008	0,1	0,1	0,1
Humle	Mill. Ctnr. 0,005	Mill. Ctnr. 0,003	Mill. Ctnr. 0,002	0,2	0,3	0,1
Tobak	0,003	0,003	0,002	0,07	0,06	0,05
Agerhø	Mill. Læs 1,32	Mill. Læs 1,63	Mill. Læs 2,48	25,8	33,5	51,2
Enghø	1,23	1,17	1,37	24,5	24,4	27,4

Oversigten over Mængdeudbyttet af Høsten i de 3 Aar giver, da Beregningen er foretaget paa Grundlag af det samme Areal for alle 3 Aar, et klart Udtryk for Aarenes større eller mindre Frugtbarhed, medens Værdiudbyttet jo tillige paavirkes

af de forandrede Priser fra Aar til Aar. En Sammenligning af de enkelte Afgrøders Høstudbytte i 1900 og de to foregaaende Aar viser større Udbytte for Afgrøderne i 1900 end i 1899 undtagen for Afgrøderne af Hvede og Bælgsæd samt Agerhø; ogsaa i Sammenligning med 1898 opviser sidste Aars Høst i Almindelighed større Udbytte; Undtagelse danne her kun Havre, Bælgsæd, Raps og navnlig Høafgrøden, som for øvrigt netop i 1898 fremtraadte med et ekseptionelt gunstigt Resultat. En nærmere Karakteristik af Høstaaret og dets Hovedresultater vil i øvrigt findes i den foreløbige Meddelelse om Høstens Udfald i 1900 («Statistiske Medd.», Fjerde Række, 7de Bind VI), der udtrykkelig ogsaa konstaterede som Høstens Hovedresultat i 1900, at den var ikke uvæsentlig over en Middelhøst baade for Kvantitetens og Kvalitetens Vedkommende; kun Udbyttet af Hø og Sommergræsning dannede en Undtagelse herfra.

Samles Afgrøderne i visse Hovedgrupper, faa vi følgende Resultater: Af Sædafgrøderne (Hvede, Rug, Byg, Havre, Blandsæd, Boghvede og Bælgsæd) indhøstedes i 1900: 25,10 Mill. Tdr., i 1899: 23,41 og i 1898: 23,97 Mill. Tdr. Aaret 1900 viser saaledes større Udbytte end begge de foregaaende Aar, og endnu betydeligere var Opgangen, naar Sammenligningen udstrækkes til Gennemsnittet af det forud for disse Aar forløbne Femaar 1893—97, hvor der af Sædafgrøderne gsntl. indhøstedes 22,59 Mill. Tdr.; Høstudbyttet i 1900 var saaledes 2,51 Mill. Tdr. større end i 1893—97, altsaa en Tilvækst af 11 pCt. Rodfrugterne falde naturlig i tre Afdelinger, nemlig: a) Kartoffler, b) Sukker- og Cikorie-rødder — de Rodfrugter, som væsentlig fremstilles til Salg — og c) Foderroer (Gulerødder, Runkelroer og «Andre Foderroer»). Udbyttet af Kartoffelavlens (5,91 Mill. Tdr.) var, saaledes som Tabellen ovenfor udviser, betydelig større i 1900 end i de to nærmest foregaaende Aar, og ligeledes større end i 1893—97 gsntl., hvor Udbyttet (5,09 Mill. Tdr.) paa den anden Side dog var rigeligere end i 1898 og 1899. Ogsaa Udbyttet af Sukker- og Cikorie-rødder var langt større i 1900 end i 1899 og 1898, i hvilke to Aar man havde en meget tarvelig Høst af

Sukkerroer, i 1899 paa Grund af for liden, i 1898 paa Grund af for megen Væde; i alt indhøstede af de to Afgrøder i 1900: 7,84 Mill. Ctnr., i 1899: 6,80 og i 1898: 5,70 Mill. Ctnr.; Udbyttet i 1900 staar for øvrigt over et Middelaars, idet der i 1894—97 gsntl. blev hjembragt 7,26 Mill. Ctnr.¹⁾ For Foderroernes Vedkommende blev der ligeledes i 1900 indhøstet langt mere end i de to foregaaende Aar; i alt beløb Afgrøden sig til i 1900: 36,95, i 1899: 29,66 og i 1898: 30,45 Mill. Tdr., og at den ogsaa i 1900 var større end et Middelaars, vil ses af, at der i 1894—97 gsntl. kun blev indhøstet 31,63 Mill. Tdr. Udbyttet af Handelsplanter har for Raps og Tobaks Vedkommende været ret uforandret i de sidste 3 Aar; derimod var Humlehøsten en Del større i 1900 end i de foregaaende Aar. Det samlede Høudbytte udgjorde i 1900: 2,55 Mill. Læs, i 1899: 2,80 og i 1898: 3,85 Mill. Læs; at Udbyttet i 1900 var mindre end i 1898, hvor Vejrliget med den megen Væde var særlig gunstigt for Høavlens, kan ikke undre; men naar det ogsaa er mindre end i 1899 og end Gennemsnittet for Femaaret 1893—97 (2,70 Mill. Læs), tyder dette hen paa, at det sidste Aar var et daarligt Høaar, og det talmæssige Høstresultat for de to Arter Høafgrøder bekræfter derfor ogsaa fuldt ud, hvad den foreløbige Høstopgørelse meddelte, at Høsten af Enghø kvantitativt kun var middelgod og Høsten af Agerhø fejlslaaet. (En Undersøgelse af den gsntl. Høst pr. Td. Land Agerhø tilbage til Midten af 1870'erne viser, at Normaludbyttet har været $\frac{1}{4}$ højere end i Aaret 1900.)

Ved en Sammenligning af Værdiudbyttet af de enkelte Høstafgrøder i de sidste 3 Aar vil det være af Interesse at kende de Priser, som ere lagte til Grund ved Værdiudregningen. Til Belysning af dette Forhold anføres nedenfor Kapitelstaksterne for

¹⁾ Ifølge Oplysning fra de 7 Sukkerfabrikker var Udbyttet i 1900 paa 23542 Tdr. Ld. 7,961767 Ctnr. eller 338 Ctnr. pr. Td. Ld. Ifølge Arealopgørelsen 1896 var Sukkerroearaet 22977 Tdr. Ld.; Udbyttet for 1900 er paa Grundlag af nævnte Areal beregnet til 7,642559 Ctnr. eller 333 Ctnr. pr. Td. Ld.

de enkelte Sædarter i Gennemsnit for hele Kongeriget i de paa-gældende Aar:

Kapitelstaksterne for Afgrøden:

	1900	1899	1898
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
af Hvede	10,48	10,83	12,08
- Rug	9,88	10,74	10,38
- Byg	9,28	10,12	9,54
- Havre	6,84	7,01	6,95
- Boghvede	9,85	9,91	9,66
- Ærter	11,39	11,54	11,35

Det fremgaar af denne Oversigt, at Priserne for alle Afgrøderne vare lavere for Aar 1900 end for 1899, og at de for alle vigtigere Afgrøder ogsaa vare lavere end i 1898, idet kun Boghvede og Ærter udvise en højere Gennemsnitspris for Landet som Helhed i 1900 end i 1898. Det var for saa vidt en modsat Bevægelse, der gjorde sig gældende fra 1899 til 1900, end den, der fandt Sted fra 1898 til 1899, idet Priserne i sidstnævnte Aar paa en enkelt Undtagelse nær (Hvede) vare højere end i 1898. Da dernæst Foraarssædens Pris lægges til Grund ved Blandsædens Værdi, og Bygværdien benyttes ved Beregningen af Kartoffernes og Foderroernes Pris, blive disse Afgrøder ogsaa at opføre med lavere Priser for 1900 end for de to foregaaende Aar, men med højere Priser for 1899 end for 1898; den for Blandsæden beregnede Pris var for 1900: 7,65 Kr., for 1899: 8,04 og for 1898: 7,81 Kr. Prisen paa Sukkerroer var ens i 1900 og 1898, nemlig 78 Øre pr. Ctnr., lidt lavere i 1899: 77 Øre, paa Raps, Cikorierødder og Tobak vare Priserne noget højere i 1900 end i de to foregaaende Aar, men paa Humle betydelig lavere i 1900 (1900: 50 Kr., 1899: 77,50 Kr., 1898: 65 Kr. pr. Ctnr.). For Høets Vedkommende er Prisen ogsaa lavere i 1900 end i de to foregaaende Aar, da det er Prisen paa Byg og Havre, der som ovenfor nævnt lægges til Grund ved Prisberegningen.

Samles Høstafgrøderne i de samme Hovedgrupper som ved Mængdeudbyttet, finde vi, at Værdiudbyttet af Sædhøsten i 1900 var 206,7 Mill. Kr., i 1899: 205,5 og i 1898: 200,6 Mill. Kr.; det vil saaledes ses, at Stigningen i Mængdeudbyttet for sidste Aars Høst har været mere end stor nok til at opveje Prisfaldet paa Sædafgrøderne, idet Sædhøstens Værdi i 1900 var større end i noget af de foregaaende Aar. Det samme gælder, i forstærket Grad, for Rodfrugternes Vedkommende, hvor Værdiudbyttet i 1900 udgjorde 62,4, i 1899: 54,5 og i 1898: 48,6 Mill. Kr. Derimod har for Høhøsten det ringere Mængdeudbytte og de lavere Priser i Forening medført, at Værdiudbyttet blev langt lavere i 1900 end i de to nærmest foregaaende Aar, henholdsvis 50,3, 57,9 og 78,6 Mill. Kr. Til yderligere Sammenligning skal endelig anføres, at Værdiudbyttet i Femaaret 1893—97 gsnth. udgjorde for Sædhøsten: 177,4, for Rodfrugterne: 52,5 og for Høhøsten — beregnet paa samme Maade som i de sidste tre Aar — 51,6 Mill. Kr.; ogsaa set i Forhold hertil indhøstedes der altsaa et betydelig større Værdiudbytte i 1900 baade af Sædafgrøder og Rodfrugter, medens Høhøstens Værdi var større i Femaaret gsnth. end i afvigte Aar. — Med Hensyn til de enkelte Afgrøder henvises i øvrigt til selve Tabellens Tal; det ses heraf, at trods de almindeligvis større Sædafgrøder i 1900 end i 1899 medførte Prisnedgangen dog, at Værdiudbyttet for en Del af Afgrøderne var mindre i 1900; for Havre, Blandsæd og Boghvede var imidlertid det modsatte Tilfældet, hvad der har bevirket, at samtlige Sædafgrøder under eet, som ovenfor set, havde et forøget Værdiudbytte i 1900. For de enkelte Rodfrugtafgrøder var Værdien overalt højere i 1900 end i 1899, af Høafgrøderne havde Enghø en lidt højere, men Agerhø en betydelig lavere Værdi i 1900. I Sammenligning med 1898 er Værdiudbyttet for de fleste Afgrøder større i 1900, Undtagelse herfra danne Havre, Blandsæd og Bælgsæd samt selvfølgelig Høet. Som Resultat af Tabellen kan det som Helhed siges, at Mængdeudbyttet af Høsten i 1900 er over et Middelaars, medens Værdiudbyttet nærmest maa siges at svare til et Middelaars Udbytte.

For Landets enkelte Amter angiver nedenstaaende Tabel dels det samlede Værdiudbytte af Høsten i de 3 sidste Aar og i Gennemsnit af de 23 Aar 1875—97 (for de første 22 Aar paa Grundlag af de reviderede Høsttal, jfr. «Statistiske Meddelelser», Fjerde Række, 2det Bind), dels, for de samme Aar, Værdien af Høsten pr. Td. Land af det til Høstafrødernes Fremstilling anvendte Areal:

A m t:	Samlet Høstværdi				Høstværdi pr. anvendt Td. Land			
	1900	1899	1898	gsntl. 1875-97	1900	1899	1898	gsntl. 1875-97
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Københavns	14,9	14,6	14,5	16,5	113	110	109	128
Frederiksborg	13,7	13,7	15,1	15,4	105	105	116	122
Holbæk	21,1	21,7	21,9	20,2	115	118	119	117
Sorø	17,8	18,6	18,0	17,5	116	122	117	118
Præstø	19,1	19,8	19,4	19,2	110	113	111	113
Bornholms	5,8	5,6	6,2	5,9	105	101	112	115
Maribo	22,4	23,0	22,3	21,5	118	122	118	123
Svendborg	18,7	19,0	19,7	18,3	112	114	118	112
Odense	22,5	23,4	24,4	22,5	115	120	125	118
Øerne	156,0	159,4	161,5	157,0	113	115	117	118
Vejle	19,1	19,8	19,4	18,1	95	99	97	94
Aarhus	20,9	21,6	23,1	19,2	95	98	105	96
Randers	18,6	17,7	19,6	17,0	89	85	94	87
Aalborg	18,2	16,0	17,7	14,5	77	68	75	69
Hjørring	17,9	16,8	18,4	14,6	77	72	80	70
Thisted	12,2	11,5	12,4	10,2	100	95	102	94
Viborg	19,8	18,6	18,7	16,0	84	79	79	78
Ringkøbing	21,8	22,2	21,6	17,5	82	83	81	76
Ribe	15,1	14,8	15,5	12,6	76	75	78	71
Jylland	163,6	159,0	166,4	139,7	85	83	87	81
Danmark	319,6	318,4	327,9	296,7	97	97	99	97

Tabellen viser, at baade i de enkelte Aar og i Gennemsnittet af de 23 Aar 1875—97 har Odense Amt absolut set den største Høstværdi af alle Landets Amter, Bornholms Amt den mindste. I og for sig sige disse Tal imidlertid ikke saa meget, da der i de enkelte Amter anvendes Arealer af vidt forskellig Udstrækning og Frugtbarhed til Høstudbyttets Frembringelse. Derimod lægger man Mærke til de Forskelligheder, der gøre sig gældende inden for de to Hovedlandsdele: Øerne og Jylland; man ser nemlig af Tabellen, at den Nedgang i Høstværdien, som fandt Sted fra 1898 til 1899, ramte Jylland stærkere end Øerne (Nedgangen var for Landet som Helhed ca. 3 pCt., men for Jylland 4,4 og for Øerne 1,3 pCt.), men sammenstilles Høstudbyttet i det sidste Aar, 1900, med det nærmest foregaaende, viser det sig, at den Opgang paa 1,2 Mill. Kr., der da fandt Sted i Landets Høstværdi som Helhed, udelukkende falder paa Jylland, idet paa Øerne Høstens Værdiudbytte endog var mindre i 1900 end i 1899; Nedgangen for Øerne androg 3,4 Mill. Kr. eller 2,1 pCt., Opgangen for Jylland 4,6 Mill. Kr. eller 2,9 pCt. af Høstudbyttet i 1899.

Det fremgaar i øvrigt af Tabellen, at medens der i Tidsrummet 1875—97 gsntl. var en betydelig Forskel mellem Høstværdien paa Øerne og i Jylland, saaledes at det indhøstede Værdiudbytte var betydelig større paa Øerne, har i de sidste Aar Forholdet mere og mere vendt sig, og baade i 1898 og i 1900 var Høstværdien størst i Jylland. Til Belysning af dette Forhold for hele den Tid, hvor statistiske Oplysninger om Høstudbyttet foreligge, meddeles nedenstaaende Tabel (for 1875—96 paa Grundlag af de reviderede Høsttabeller, for de senere Aar efter de aarlige Publikationer om Høsten), der angiver den aarlige gennemsnitlige Høstværdi:

	Øerne	Jylland	Øernes Høstværdi større (+) ell. mindre (÷) end Jyllands
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
1875—79 gsntl. . .	163,5	126,1	+ 37,4
1880—84 — . .	162,3	145,8	+ 16,5
1885—89 — . .	143,2	128,4	+ 14,8
1890—94 — . .	159,4	147,3	+ 12,1
1895—99 — . .	159,3	158,9	+ 0,4
1900	156,0	163,6	÷ 7,6

Tabellen viser, hvorledes Forskellen mellem de to Landsdeles Høstværdi stadig er bleven mindre, hvilket er fremkommet dels ved en Nedgang i Høstværdien paa Øerne, dels ved en Opgang for Jylland. At udrede de forskellige Faktorer, som spille med ind her for de enkelte betragtede Tidsrum — Nyindtagelse af Jord under Høstarealet, Afgrødernes Forskellighed og Prisforholdene —, vilde føre for vidt; men det skal blot anføres, at paa Øerne har hverken den ny indtagne Jord eller andre værdiforøgende Momenter været i Stand til at hindre, at der, paa Grund af de synkende Priser, fandt Nedgang Sted i det samlede Høstudbytte, medens i Jylland navnlig Opdyrkningen i Aarhundredets sidste Fjerdedel har medført en Stigning i Høstudbyttet, som langt har opvejet Prisfaldet.

En Betragtning af Tallene for de enkelte Amter viser i øvrigt, at Landsdelenes Forhold ingenlunde ligelig genfindes hos alle Amter. Inden for Øernes Amter var der saaledes en om end ringe Opgang i den samlede Høstværdi fra 1899 til 1900 for Københavns og Bornholms Amter, Nedgang for de andre, varierende fra 0,3 (Svendborg Amt) til 0,9 Mill. Kr. (Odense A.); i Frederiksborg Amt var Udbyttet ens. Inden for Jyllands Amter var der Nedgang for Vejle (0,7 Mill. Kr.), Aarhus (0,7) og Ringkøbing Amter (0,4 Mill. Kr.), Opgang for de seks andre Amter, varierende fra 0,3 Mill. Kr. i Ribe Amt til 2,2 Mill. Kr. i Aalborg Amt. Sammenlignet med 1898 var de enkelte Amters Værdiudbytte af Høsten i 1900 overalt mindre, undtagen i Københavns, Maribo, Aalborg, Viborg og Ringkøbing Amter, hvor den samlede Opgang var 2,3 Mill. Kr.; deraf faldt de 1,1 Mill. Kr. alene paa Viborg Amt.

Høstudbyttet pr. anvendt Td. Høstareal frembyder for Landet som Helhed ikke store Forskelligheder; det var baade i 1875—97 gsnlt. og i 1899 samt 1900: 97 Kr. pr. Td. Land, i 1898: 99 Kr. Da det samlede Høstudbyttes Værdi i de sidste 3 Aar, som ovenfor set, er adskillig større end for Gennemsnittet af de 23 Aar, maa dette altsaa hovedsagelig være en Følge af Forøgelsen i de dertil anvendte Arealer, da Udbyttet pr. Td. Ld. var ens i den 23aarige Periode som Gennemsnit og i de sidste Aar.

Langt større Forskelligheder i Høstværdien pr. anvendt Td. Land vil naturligvis vise sig, naar man gaar til en Betragtning af Landets enkelte Dele; her have Øerne i Aarene 1898—1900 en Høstværdi pr. Td. Land paa 117—115—113 Kr., Jylland: 87—83—85. Da det er det samme Areal, der er lagt til Grund ved Høstudregningen i alle tre Aar, vil en Betragtning af de enkelte Amters Tal give samme Resultat som det, der ovenfor er angivet for Amternes samlede Høstværdi. En Sammenligning mellem 1900 og 1875—97 gsntl. viser Nedgang i Høstværdi pr. Td. Land for Øernes Amter — undtagen for Svendborg Amt, hvor Høstværdien er uforandret —, saaledes at altsaa Prisnedgangen har mere end opvejet Opgangen i Foldudbyttet; i Jyllands Amter træffer man derimod større Værdiudbytte pr. Td. Land i alle Amter (med Undtagelse af Aarhus Amt) i 1900 end i 1875—97. Med Hensyn til Rækkefølgen for de enkelte Amter henvises til selve Tabellen. Øernes Amter udvise ikke en saa betydelig Forskel indbyrdes i Værdiudbyttet pr. Td. Ld. som Jyllands; Yderpunkterne i 1900 vare for Øerne: Maribo Amt med 118, Frederiksborg og Bornholms Amter med 105 Kr., for Jylland: Thisted Amt med 100 og Ribe Amt med 76 Kr.; i det hele staar, som rimeligt er, Jyllands sydøstlige Del med større Høstudbytte pr. Td. Høstareal end de nordlige og sydvestlige Amter; kun Thisted Amt danner en Undtagelse herfra, idet Høstudbyttet her i alle betragtede Aar staar fuldt paa Højde med Jyllands sydøstlige Amter.

I de enkelte Amter har Gennemsnitsudbyttet pr. Td. Ager- og Engs-Hartkorn (for Bornholms Vedkommende omsat til almindeligt Hartkorn) været følgende:

Amt:	1900	1899	1898	gsntl. 1875—97
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Københavns	702	687	682	774
Frederiksborg	846	846	936	950
Holbæk	863	886	894	826
Sorø	758	794	766	747
Præstø	683	707	694	688

Amt:	1900 Kr.	1899 Kr.	1898 Kr.	gsntl. 1875—97 Kr.
Bornholms	962	928	1029	975
Maribo	736	757	735	709
Svendborg	690	703	729	675
Odense	720	747	779	718
Øerne	749	766	776	754
Vejle	858	894	875	815
Aarhus	865	893	954	797
Randers	751	714	789	684
Aalborg	994	873	965	789
Hjørring	1114	1045	1149	910
Thisted	896	845	910	749
Viborg	1022	962	966	828
Ringkøbing	1199	1222	1189	960
Ribe	1097	1077	1130	921
Jylland	960	933	976	820
Danmark	843	841	866	784

En nærmere Redegørelse for Frem- og Tilbagegang i Høstudbyttet pr. Td. Hartkorn vil ikke være nødvendig, da Hartkornet jo ikke forandrer sig væsentlig fra Aar til Aar, og det derfor vilde blive en Gentagelse af, hvad der ovenfor er sagt om Bevægelsen fra Aar til Aar i de enkelte Amters samlede Høstudbytte. I øvrigt viser det sig, at Høstudbyttet set i Forhold til Hartkornet stadig er større i Jylland end paa Øerne, og at Forskellen i Tidens Løb er bleven forøget; dette hænger sammen med, at det væsentlig er i Amterne med den lave Bonitering, at Kulturfremskridtene have fundet Sted. Paa Øerne har i 1900 — som i alle de betragtede Tidsrum — Bornholms Amt det største Værdiudbytte pr. Td. Hartkorn (962 Kr.), Præstø Amt det laveste

(683 Kr.); Københavns Amt stod lavest i 1898 og 1899, medens i Gennemsnit af 1875—97 Svendborg Amt havde det laveste Beløb. I Jylland staar Ringkøbing Amt i 1900 — som i de andre Tidsrum — med det højeste Beløb (1199 Kr.), Randers Amt — ligesom ellers — med det laveste (751 Kr.).

Hvor mange Fold pr. Td. Ld. Landets 4 Hovedkornsorter og Blandsæd til Modenhed gav i de enkelte Amter og i Landets Hoveddele i 1900, fremgaar af nedenstaaende Tabel:

Gsntl. Foldudbytte (o: Udbytte i Tdr. pr. Td. Ld.) i 1900:

Amt:	Hvede	Rug	2-radet Byg	6-radet Byg	hvid Havre	graa Havre	Bland- sæd
	Tønder pr. Td. Ld.	Tønder pr. Td. Ld.	Tønder pr. Td. Ld.	Tønder pr. Td. Ld.	Tønder pr. Td. Ld.	Tønder pr. Td. Ld.	Tønder pr. Td. Ld.
Københavns . . .	15,0	12,6	12,4	13,7	15,4	14,6	14,0
Frederiksborg . .	13,7	11,6	11,7	12,8	13,8	13,2	14,6
Holbæk	14,8	12,7	12,8	14,0	15,2	13,7	15,3
Sorø	15,1	13,1	13,1	14,0	15,7	14,1	15,0
Præstø	15,0	12,2	12,5	13,3	15,1	14,6	14,5
Bornholms	14,1	11,4	11,4	12,5	14,2	12,2	14,5
Maribo	14,4	12,4	11,9	12,4	14,8	15,3	13,8
Svendborg	14,8	11,4	11,7	11,8	14,6	13,4	14,1
Odense	14,5	12,0	12,0	13,0	14,4	14,3	14,1
Øerne	14,7	12,2	12,3	13,3	14,8	13,8	14,4
Vejle	16,0	8,6	10,5	10,9	14,9	7,5	14,1
Aarhus	14,9	8,9	10,3	7,4	13,8	6,7	12,5
Randers	13,1	8,9	9,8	9,6	13,1	12,7	11,2
Aalborg	12,1	7,5	8,8	10,1	11,0	10,8	11,2
Hjørring	9,6	7,8	9,8	11,1	11,2	11,6	11,8
Thisted	12,2	9,7	12,3	13,7	16,5	13,9	13,7
Viborg	9,6	8,1	9,4	10,2	13,3	11,2	11,8
Ringkøbing	11,1	7,5	10,1	8,4	14,6	8,2	11,5
Ribe	13,7	6,9	9,1	8,3	10,6	8,6	10,5
Jylland	14,5	8,1	10,0	10,1	13,2	9,8	12,1
Danmark	14,6	9,6	11,5	11,0	13,8	9,9	13,4

Sammenstiller man det gennemsnitlige Foldudbytte af de 4 Hovedkornsorter i 1900 for hele Landet, Øerne og Jylland med det tilsvarende Udbytte i 1899 og 1898, faas følgende Oversigt:

	1900 Tønder pr. Td. Ld.	1899 Tønder pr. Td. Ld.	1898 Tønder pr. Td. Ld.
Danmark:			
Hvede	14,6	14,8	12,1
Rug	9,6	8,8	7,8
Byg	11,4	10,8	10,9
Havre	12,8	11,8	13,2
Øerne:			
Hvede	14,7	15,0	12,1
Rug	12,2	11,5	10,2
Byg	12,4	11,9	11,6
Havre	14,8	14,1	14,8
Jylland:			
Hvede	14,5	14,2	12,2
Rug	8,1	7,3	6,5
Byg	10,0	9,3	9,9
Havre	12,0	10,8	12,5

Det ses heraf, at Foldopgivelserne for alle 4 Hovedkornsorter i 1900 vare større end i 1899 for Jyllands Vedkommende, medens paa Øerne Hveden gav et mindre Foldudbytte i 1900 end Aaret forud; Resultatet for Landet som Helhed blev derefter, at Hveden, hvor Øerne langt have Overvægten, gav et mindre samlet Foldudbytte i 1900 end i 1899, medens der for de andre Kornsorter kunde konstateres større Foldudbytte. I Sammenligning med 1898 var der i 1900 et større Foldudbytte for Hvede, Rug og Byg baade for Landet som Helhed og for dets to Hoveddele; derimod var Foldudbyttet for Havre mindre, hvilket udelukkende skyldes, at Udbyttet af denne Kornsort i Jylland, hvor det dertil anvendte Areal jo er langt større end paa Øerne, viste Nedgang.

Til Sammenligning skal man anføre, at i Aarene 1875—97 var det gennemsnitlige Foldudbytte for Landet som Helhed: for Hvede 12,1, for Rug 8,9, for Byg 10,0 og for Havre 11,2 Tønder pr. Tønde Land; det ses heraf, at Foldudbyttet i 1900 for alle 4 Kornsorter ret betydelig oversteg Foldtallet for Gennemsnittet af de 23 Aar. — Med Hensyn til Foldopgivelserne i 1900 for de to Landsdele ses det, at Hvedeudbyttet ikkê frembyder stor Forskel paa Øerne og i Jylland, da Hveden jo væsentligst ogsaa i Jylland kun dyrkes i de frugtbareste Egne; derimod ere, som sædvanlig, Foldopgivelserne for de andre Hovedkornsorter betydelig lavere for Jylland end for Øerne, hvilket i 1900 navnlig gælder Rugen. Angaaende Forskellighederne mellem Øernes Amter indbyrdes og Jyllands Amter indbyrdes henvises til omstaaende Tabel.

Naar de tidligere anførte Kapitelstakster for hele Landet multipliceres med de her angivne gennemsnitlige Foldtal for hele Landet, ses det, at Værdiudbyttet pr. Tønde Land udgjorde af det Areal, der var besaaet med:

	1900	1899	1898	gsntl. 1875—97
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Hvede	153,00	160,28	146,17	171,70
Rug	94,85	94,51	80,96	99,68
Byg	105,79	109,30	103,99	103,10
Havre	87,55	82,72	91,74	82,54

Heraf fremgaar det, at for Hvedens Vedkommende har det forøgede Mængdeudbytte i 1900 i Sammenligning med 1875—97 saa langt fra kunnet opveje den stedfundne Prisedgang, at Værdiudbyttet af 1 Td. Ld. Hvedeareal er gaaet ned med ca. 11 pCt. Det samme gælder Rugen, selv om Nedgangen her er mindre. For Foraarssæden — Byg og Havre — har derimod Stigningen i Foldudbyttet været i Stand til at opveje Prisedgangen, saaledes at Hæstudbyttet pr. Td. Ld. af det dertil anvendte Areal var større i 1900 end i 1875—97 gsntl. Nedgangen fra 1899 til 1900 i

Høstudbyttet paa en Td. Hvedeareal skyldes paa en Gang Nedgang i Foldudbytte og i Pris, for de andre tre Kornsorter var Foldudbyttet større i 1900 end i 1899, saaledes at Nedgangen for Byg skyldes Prisnedgang alene, medens den konstaterede Opgang i Værdiudbyttet af en Td. Rugareal og Havreareal har fundet Sted trods de lavere Priser for 1900 end for 1899.

Bureauet har for 1900, ligesom i de tre foregaaende Aar, indsamlet Oplysninger om Halmudbyttet. Der forlangtes ligesom tidligere opgivet, hvor mange Læs à 1000 Pd. der bleve indhøstede pr. Td. Ld. af de enkelte Kornsorter. Der beregnedes herefter, hvor mange Pund der i alt vare indhøstede, hvorpaa dette Tal formindskedes med Vægten af Kærneudbyttet af de paagældende Kornsorter (Gennemsnitsvægten af 1 Tønde Hvede er regnet lig 215 P , 1 Td. Rug 205 P , 1 Td. Byg 185 P , 1 Td. Havre 140 P , 1 Td. Blandsæd 155 P , 1 Td. Boghvede 170 P og 1 Td. Ærter og anden Bælgsæd 220 P).

Paa denne Maade har man udfundet, at der i 1900 blev indhøstet 5,7 Mill. Læs Halm i hele Landet mod 5,1 i 1899, 6,5 i 1898 og 5,4 Mill. Læs i 1897. Fordelingen af Halmudbyttet paa de enkelte Kornsorter i de enkelte Amter for 1900 og paa Hovedlanddelene i de tre Aar 1898—1900 er fremstillet i omstaaende Tabel (Side 30—31).

Da det er det samme Areal, der er lagt til Grund ved Mængdeudbyttets Beregning i de 3 Aar, vil hosstaaende Tabel, der meddeler, hvor mange Læs Halm der ere indvundne pr. Td. Ld. i hvert af Aarene, angive det større eller mindre Udbytte af de enkelte Kornsorters Halmafgrøde i hvert af Aarene.

Gsntl. Foldudbytte (ø: Læs Halm à 1000 Pd. pr. Td. Ld.)
i 1898—1900.

	Øerne			Jylland			Danmark		
	Læs Halm			Læs Halm			Læs Halm		
	1900	1899	1898	1900	1899	1898	1900	1899	1898
Hvede	3,3	3,2	4,3	3,5	3,0	3,8	3,3	3,1	4,2
Rug	4,2	3,9	5,3	2,7	2,6	3,3	3,3	3,1	4,1
2-radet Byg	2,3	2,0	2,4	2,1	1,9	2,3	2,2	2,0	2,4
6-radet Byg	2,0	1,7	2,0	2,1	2,0	2,3	2,1	1,9	2,2
Byg i alt	2,2	2,0	2,4	2,1	1,9	2,3	2,2	2,0	2,3
Hvid Havre	2,7	2,2	3,1	2,6	2,1	2,8	2,7	2,2	2,9
Graa Havre	2,9	2,4	3,3	2,2	2,0	2,5	2,2	2,0	2,5
Havre i alt	2,7	2,2	3,1	2,5	2,1	2,7	2,5	2,1	2,8
Blandsæd	2,7	2,3	3,0	2,6	2,4	2,8	2,6	2,3	2,9
Boghvede	2,9	2,0	2,2	1,7	1,4	1,2	1,7	1,4	1,2
Ærter	3,0	2,5	3,6	2,5	2,3	2,6	2,9	2,4	3,4

Det ses heraf, at der for alle Kornafgrøder blev indhøstet størst Halmudbytte i 1898, derefter kommer 1900, medens 1899 gav det mindste Udbytte (Boghveden gav dog større Halmudbytte i 1899 end i 1898); dette gælder saavel for Landet som Helhed som for de to Hoveddele. Formindskelsen i det samlede Mængdeudbytte fra 1898 til 1899 var 1,44 Mill. Læs for Landet som Helhed, deraf 0,74 Mill. Læs for Øerne og 0,70 Mill. Læs for Jylland, henholdsvis 22, 24 og 20 pCt. Forøgelsen fra 1899 til 1900 udgjorde for hele Landet 0,63 Mill. Læs, for Øerne 0,30 Mill. Læs og for Jylland 0,33 Mill. Læs, d. e. en Stigning paa ca. 12 pCt. saavel for Landet som Helhed som for dets to Hoveddele. Medens Mængdeudbyttet var mindre i alle Amter i 1899 end i 1898, gælder Stigningen fra 1899 til 1900 ikke Ringkøbing og Ribe Amter, hvor der var yderligere Tilbagegang. Med Hensyn til Forskellen for de enkelte Afgrøder fra Landets to Hoveddele henvises til ovenstaaende Foldtabel.

For at udfinde Halmens Værdiudbytte har man anvendt samme Fremgangsmaade som tidligere, idet man paa Grundlag af Oplysninger fra Forsøgslaboratoriet har omsat 1 Læs

Tabel II. Halmudbyttets Mængde og Værdi i Danmark,
Quantité et valeur de la paille produite en Danemark,

Amt <i>bailliage</i>	Hvede <i>froment</i>	Rug <i>seigle</i>	Byg, 2-radet <i>orge à deux rangs</i>	Byg, 6-radet <i>orge à six rangs</i>	Havre, hvid <i>avoine blanche</i>
	Læs à 1000 G <i>p. 500 kilos</i>	Læs à 1000 G <i>p. 500 kilos</i>	Læs à 1000 G <i>p. 500 kilos</i>	Læs à 1000 G <i>p. 500 kilos</i>	Læs à 1000 G <i>p. 500 kilos</i>
København	3947	80959	32675	26560	57590
Frederiksborg	1503	78441	38311	7065	66109
Holbæk	14617	127546	99123	6421	80951
Sorø	15311	102511	71495	2734	67950
Præstø	27089	108771	84025	3283	77858
Bornholms	3894	42055	20858	4405	31331
Maribo	57666	59500	94186	1553	63267
Svendborg	21163	101705	75925	7329	98035
Odense	24519	122287	77490	3022	88006
Øernes Amter { <i>Iles</i>	1900 169709 1899 164243 1898 224809	823775 766470 1,024725	594088 533343 643539	62372 54461 63684	631097 514997 723323
Vejle	14623	115155	38751	24602	146643
Aarhus	9685	114229	64762	1920	157589
Randers	9162	118283	64627	2526	153562
Aalborg	463	109998	27914	20381	120340
Hjørring	1086	114050	21782	34389	81441
Thisted	312	35860	8623	18583	69975
Viborg	708	105920	27689	19141	100460
Ringkøbing	157	115636	4449	30912	42380
Ribe	499	80790	4050	29518	78963
Jyllands Amter { <i>Jutland</i>	1900 36695 1899 31108 1898 40026	909921 868954 1,113981	262647 233545 286069	181972 168862 195298	951353 768766 1,008923
Danmark { <i>Danemark</i>	1900 206404 1899 195351 1898 264835	1,733696 1,635424 2,138706	856735 766888 929608	244344 223323 258982	1,582450 1,283763 1,732246

amtsvis 1900, for Landets Hoveddele 1898—1900.
par bailliage 1900, principales parties du pays 1898—1900.

Havre, graa <i>avoine grise</i>	Blandsæd <i>graines mêlanguées</i>	Boghvede <i>sarrasin</i>	Ærter og anden Bælgsæd <i>légumes à cosse</i>	Tilsammen <i>total</i>	Samlet Værdi <i>valeur</i>
Læs à 1000 ₧ <i>p. 500 kilos</i>	Læs à 1000 ₧ <i>p. 500 kilos</i>	Læs à 1000 ₧ <i>p. 500 kilos</i>	Læs à 1000 ₧ <i>p. 500 kilos</i>	Læs à 1000 ₧ <i>p. 500 kilos</i>	Kr.
738	13800	53	2605	218927	2,136728
373	19011	78	1327	212218	2,071248
667	30730	184	3131	363370	3,546491
347	45252	64	3222	308886	3,014727
363	51186	204	9046	361825	3,531412
1431	26727	8	2609	133318	1,262521
1071	35465	191	9891	322790	3,111653
397	53670	642	4689	363555	3,519212
1522	64111	1197	2217	384371	3,720711
6909	339952	2621	38737	2,669260	25,914703
5684	298168	1822	34233	2,373421	24,386651
7871	378235	1940	46196	3,114322	31,425923
29433	32736	3041	1873	406857	4,100399
19016	29105	2467	1184	399957	3,907580
2484	17346	1177	818	369985	3,614754
37268	18070	1020	661	336115	3,232282
84094	47710	35	123	384710	3,808629
20090	16388	116	1547	171494	1,661116
76880	15285	4744	1112	351939	3,381910
117812	31995	7130	699	351170	3,631097
53711	20787	14848	1466	284632	3,031331
440788	229422	34578	9483	3,056859	30,369098
405914	210956	29026	8644	2,725775	28,138296
500078	250557	23650	9875	3,428457	33,902237
447697	569374	37199	48220	5,726119	56,283801
411598	509124	30848	42877	5,099196	52,524947
507949	628792	25590	56071	6,542779	65,328160

Halm à 1000 R til 0,36 Td. Byg + 0,95 Td. Havre; Kapitels-taksterne for de paagældende Kornsorter bleve da lagte til Grund ved Prisudregningen. Paa Grundlag af denne Beregningsmaade er den sidste Kolonne i Tabel II udregnet. Det ses af denne, at Værdien i 1900 udgjorde 56,28, i 1899: 52,52 og i 1898: 65,33 Mill. Kr. For 1897 var Værdien 53,79 og som Gennemsnit for de 4 Aar fremkommer saaledes en Værdi af 56,98 Mill. Kr. Nedgangen fra 1898 til 1899 var 19,6 pCt., noget mindre end den samtidig stedfundne Mængdenedgang, hvilket skyldes de højere Priser paa Byg og Havre i 1899 end i 1898; Opgangen fra 1899 til 1900 var derimod kun 7 pCt., idet en Del af Tilvæksten i Mængdeudbyttet blev opvejlet ved de lavere Priser paa Byg og Havre i 1900 end i 1899.

Stiller man Værdien af Halmudbyttet, 56,3 Mill. Kr., i Forhold til Værdien af de paagældende Afgrøders Kærneudbytte, 206,7 Mill. Kr., ses det, at af det samlede Beløb, 263,0 Mill. Kr., udgør Halmværdien 21,4 pCt., Kærneværdien 78,6 pCt. Hele Høstens samlede Værdi, inkl. Halmen, udgør 375,86 Mill. Kr., medens det tilsvarende Tal for 1899 var 370,98 og for 1898: 393,26 Mill. Kr. — Heri har man, som sædvanlig, maattet se bort fra Sommergræsningen, hvorm positive Op-givelser ikke foreligge; den gav, som omtalt i den foreløbige Op-gørelse, kun et tarveligt Udbytte i 1900, paa Øerne svarende til et Middelaars, men i Jylland langt under.
